● *SZOTE-kapcsolat egy chilei egyetemmel*

Fontos a nyomonkövetés

A toxémiás terhesség, a méhen belüli sorvadás és a felnőttkori keringési rendellenességek összefüggéseinek vizsgálatása jött létre együttműködési megállapodás a szegedi nőgyógyászati, valamint a gyermekklinika és egy chilei katolikus orvosegyetem között. A kapcsolatfelvétel egyedülálló, hiszen magyarországi egyetem ezidáig még nem létesített kapcsolatot chilei felsőoktatási intézménnyel.

Tudományos kapcsolat jött létre a santiagoi katolikus orvosegyetem és a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Gyermekgyógyászati, valamint Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikája között. Ennek kidolgozására a héten Szegeden járt két chilei professzor asszony, *Gabriela Juez* és *Edda Lagomarsino*. Az együttműködés jelentőségét az adja, hogy magyarországi egyetem ez idáig még nem létesített kapcsolatot chilei felsőoktatási intézménnyel. A két egyetem közötti megállapodás értelmében a chilei kutatóorvosok a méhen belüli magzati sorvadás és az anya magas vérnyomása közötti összefüggéseket, míg a szegediek *Streitman Károly* docens vezetésével a magzatok és újszülöttek oxigénhiánnyal összefüggő vesekárosodását vizsgálják. Az együttműködés része két doktori program is, melynek vezetői magyar részről *Kovács László* és *Pintér Sándor* professzorok. Az együttműködést három évre tervezik, és a közös kutatásokon, az eredmények közös publikálásán és konferenciákon történő előadásán túl kutatók és tehetséges, fiatal doktorok cseréjét is célul tűzték ki. Papp Gyula professzor, tudományos rektorhelyettes javaslatára a megállapodást kiterjesztik a szegedi orvosegyetem egészére, így abba bármelyik klinika vagy intézet bekapcsolódhat.

A szegedi programvezető, Streitman Károly egyetemi docens elmondta, hogy az együttműködés hazai oldalának anyagi fedezetét egy, a Népjóléti Minisztérium által kiírt pályázatból kívánják biztosítani. A magas vérnyomással, máj- és veserendellenességekkel járó úgynevezett toxémiás terhesség Magyarországon is meglehetősen gyakori, súlyos esetben a magzatra nézve végzetes is lehet. Feltételezhető, hogy a felnőttkori magas vérnyomás, és a keringési zavarok – amelyek a világon az egyik legkomolyabb betegség-csoportnak tekinthetők – szorosan összefüggnek a terhesség alatti problémákkal, a krónikus oxigénhiányos állapottal, illetve a méhen belüli fejlődési rendellenességekkel. Éppen ezért fontos a nyomonkövetés, melynek célja, hogy feltárják és igazolják ezeket az összefüggéseket.

A napokban Szegeden tartózkodott és tudományos előadásokat tartott a santiagoi egyetem két professzora, Gabriela Juez, az együttműködési program vezetője és Edda Lagomarsino alprogramvezető. Gabriela Juez a chilei katolikus egyetem újszülöttgyógyásza. Kutatási területei a méhen belüli fejlődési rendellenességek, valamint az anyatejes táplálás beteg és koraszülött csecsemők esetében. Edda Lagomarsino professzor gyermek-vese specialista; kutatási területe a heveny vesegyulladások tanulmányozása. A szegediekkel való együttműködésben azt vizsgálják, hogyan függ össze az anya magas vérnyomásával a magzat méhen belüli sorvadása és az újszülöttek, majd később a felnőttek vérnyomás-rendellenessége. Tevékenységüket egy részben állami, részben magán pénzforrásokból táplálkozó alap fedezi. A chilei tudományos életről elmondták, hogy az hagyományosan nyitott, meglehetősen szoros együttműködési kapcsolatokkal rendelkezik más országok kutatóival. Rendszeresen publikálnak a nemzetközi tudományos folyóiratokban, számos cserekapcsolatuk van, részt vesznek a világ vezető konferenciáin. Legfontosabb partnereik az Egyesült Államok, Nagy-Britannia és Franciaország. Ami a chilei tudományosság anyagi körülményeit illeti, a professzor asszonyok szerint az utóbbi években jelentősen változtak. Korábban a tudományos tevékenységet jelentős részben állami alapokból finanszírozták. Az utóbbi években az egyetemi kutatás állami dotációja csökkent, és a kutatóknak különböző, nemzetközi együttműködést támogató alapokhoz kell pályázniuk anyagi támogatásért. Ezek már nem többéves programok folyamatos finanszírozását jelentik, hanem egyedi projektek támogatását. Ezért is jelentős számunkra a szegedi orvosegyetem kutatóival való együttműködés.

Keczer Gabriella

A chilei professzorok az anya magas vérnyomása és a magzati rendellenességek összefüggéseit kutatják. ***(Fotó: Gyenes Kálmán)***

● *DM-Dreher Sörfeszt a Regősben*

Felsőfokon izzott a buli

A Herfli Davidson funky muzsikájára több százan comboztak és ugráltak. ***(Fotó: Nagy László)***

Nem tudom, másnak hogyan jött be a buli, nekem nagyon. Minden összejött: hihetetlenül csinos lányok, hihetetlenül jó muzsika és hihetetlenül olcsó sör. Kell ennél több? A lapunk által kezdeményezett első felsőfokú sörfeszten közel kétezer egyetemista tolongott szerdán éjjel a Regős Bendegúz Szabadidőközpontban.

Este fél 9-kor alig tízegynéhányan lézengtünk a baktói Bika-tó melletti alternatív kultúrkocsmában. *Tolnai Csaba,* a negyedéves történelem szakos programszervező, látva kétségbeesésemet, megnyugtatott: – Majd a Fradi-meccs után, az utolsó villamossal jönnek ki a népek. Ezt a mellette álló örökifjú „Regős-bútordarab", Lajos is megerősítette. Elmondta, hogy néha alig bírnak a szórakozni vágyó több száz fiatallal, s szinte csoda, hogy állnak még a bejárati ajtó vaskerítései. Amikor beléptem a stílusosan berendezett bakterházba, kedvenc ska zenekarom, az angol Madness énekelt a buggyos nadrágról. No nem élőben, csak magnóról. A technikus néha lecsavarta őket, és a vásárhelyi Faktor Kultúrdesszant Öntevékeny Zenei Társaság gitárjait és mikrofonait lőtte be. A zenekarvezető, *Béni István* mindeközben elmondta: attól tart, hogy a budapesti sztáregyüttes, a Ferenczi György nevével fémjelzett Herfli Davidson sem hozza be a közönséget. Utóbb kiderült, tévedett, nem is kicsit.

Kilenc óra után megindult a népvándorlás: jöttek az egyetemisták egyenként és csoportosan, gyalog, kerékpárral és Gábriel taxival, amely egyébként kedvezményesen hozza-viszi őket a Regősbe. A Faktor háromnegyed 10-kor csapott a húrok közé, s a blues muzsikára azonnal ráizgultak és rámozdultak az ifjak.

A Regős tulajdonosával, *Veszprémi Zsolttal* a legjobb helyen, az udvari Dreher sörcsap előtt ültünk le beszélgetni. – A Délmagyarország-Dreher felsőfokú sörfesztivál referencia értékű buli – hangsúlyozta a fiatal tulaj. Ha bejön, s a Délmagyar is támogat, akkor szívesen rendezünk újabb sörfesztet. Veszprémi Zsolttól megtudom, hogy a Regős törzsközönségét leginkább a JATE-sok és a tanárképzősök adják. – Szeretik ezt a helyet az egyetemisták és a főiskolások. Ezt bizonyítja, hogy szeptember első hetében körülbelül hatezer hallgató látogatott ki a Regős-bulikra. Kérdésemre, miszerint ki hogyan bulizik, Veszprémi Zsolt elmondta: mindenki másképpen. Az egyetemisták között a bölcsészek a legszabadabbak és leglazábbak. Ők azok, akik azonnal rámozdulnak a zenére, és nem pózolnak, szemben a jogászokkal. A tulaj elárulja, hogy az induláskor voltak kisebb-nagyobb problémák, amelyek abból adódtak, hogy néhányan úgymond megmérték a helyet. Ezek a balhék azonban a rendezői gárda hatékony fellépésének köszönhetően mára megszűntek. A Regősben az elmúlt két évben helyi és Szeged környéki együttesek léptek fel. Az idei tanévtől kezdődően azonban a tervek szerint minden hónapban megszólal majd egy sztárzenekar a bakterházban.

Amikor idáig jutottunk a beszélgetésben, már alig lehetett mozdulni a Regősben, s a pulóveres és farmerdzsekis egyetemisták még mindig jöttek és jöttek. Zetorgumitalpú lányokkal és pitbullagyú fiúkkal nem találkoztam. Ez egy ilyen hely. Hála istennek, teszem hozzá. A koncertteremben Ferencziék funky muzsikájára ekkor már több százan comboztak és ugráltak. Őket követte az Útközband, amely hajnalhasadásig nyomta a slágereket. Hogy aznap, ki hogyan figyelt az előadásokon és gyakorlatokon, nem tudom. Gyanítom, hogy egy ilyen húzós buli után a hipnopédia módszerét vetik be a diákok.

Sz. C. Sz.

● *Tudományos konferencia Szegeden*

Geokörnyezet és területfejlesztés

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvényjavaslat zárószavazásához elkészült egységes javaslat nem hangsúlyozza kellő képpen az épített környezetet alapvetően befolyásoló geokörnyezeti feltételek meghatározó, illetve tiltó korlátait. Ezért a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola – 7 társszervezővel közösen – kétnapos, országos tudományos konferenciát szervezett Szegeden az ezzel összefüggő szakmai kérdések, tapasztalatok ismertetésére, megvitatására.

Hazánk térszerkezetének arányos fejlődéséhez kapcsolódó regionális társadalmi érdekek és a geokörnyezet biztosította komplex feltételrendszer közötti összhang tudományos megalapozása a célja annak a tegnap kezdődött tanácskozásnak, amely A geokörnyezet szerepe a területfejlesztéstől a településrendezésig címet viseli. A téma napirendre kerülésének egyik oka volt az is, hogy – az önkormányzati törvény értelmében – a települések fejlesztési terveit laikus képviselő-testületek hagyják jóvá anélkül, hogy – többek között – megkövetelnék a földtani ismeretek korszerű eszközeinek igénybe vételét. A szakmai érvek érvényre juttatására pedig csak akkor van lehetőség, ha az ismereteket sikerül jogszabályba sűríteni. A fórumon éppen ennek érdekében hangzott el: nagy hiba a szakmai érvek figyelmen kívül hagyása, különösen azért, mert a társadalom kinőtte korábbi területeit, valamint az emberiség ma már nem a létszükségletek megteremtésével van elfoglalva, hanem annál többre vágyva alakítja környezetét. Ez önmagában nem is lenne baj, de az igen, hogy a döntéseket nem a tudományos, műszaki szempontok határozzák meg. Ez pedig komoly veszélyt rejthet magában. A földtudományok ismerete nélkül ugyanis elképzelhetetlen az átgondolt, jövőt megalapozó területfejlesztés és területrendezés. A rendszerváltás óta tapasztalható, forradalmian gyors változások ugyanis kísértésekkel terhesek, hiszen nagyszabású infrastruktúra-átalakításokat, valamint gazdaságfejlesztést igyekeznek szolgálni. Ez azonban elképzelhetetlen az ökológiai fék figyelembe vétele nélkül. Így a legfelső talaj- és kőzetrétegek helyzetét, tulajdonságait is szem előtt kell tartani, a földrengés-veszélyeztetettség meghatározásánál, vagy a hulladéktárolók telepítésekor. Ugyanakkor az ez év január elsejétől életbe lépett, természetvédelemről szóló törvény sem orvosolja az alapkutatások körül kialakult anomáliákat, de kedvező következményekkel járhat az alkalmazott kutatások és a természetvédelmi gyakorlat, a területi tervezés, az infrastruktúra-fejlesztés harmonizációja terén.

A plenáris ülés nagy érdeklődéssel kísért előadásait délután szekcióülések követték. A tanácskozás ma is tartalmas és fontos kérdések megtárgyalásával folytatódik, abban a reményben, hogy sikerül megteremteni annak lehetőségét, hogy a rendelkezésre álló geokörnyezeti információkat a legpregnánsabban tudják majd „tálalni" a döntéshozók számára. A felhalmozódott vizsgálati eredmények ugyanis csak akkor épülhetnek be a racionális területhasznosí-tásba, ha azokat az adott térség gazdái is ismerik.

N. Rácz Judit

JATE-könyvek

A JATE Press, a József Attila Tudományegyetem jegyzetkiadója idén mintegy tíz tankönyvet és más jellegű kiadványt jelentetett meg. Az ez évben először kiírt felsőoktatási tankönyvpályázaton a tizenhét beadott munkából tizennégy nyert a JATE-n, de a többi három mű is megjelenik a közeljövőben.

Dr. Czúcz Ottó szerkesztésében készült a Jogszabálygyűjtemény a szociális jog különös részének tanulmányozásához című oktatási segédanyag. Ez tartalmazza a társadalombiztosítás és az egyéb szociális intézmények alapvető szabályait. *Farkas Beáta* és *Várnay Ernő* tananyagot írt a JATE-n már több éve meghirdetett előadásukhoz Bevezetés az Európai Unió tanulmányozásába címmel. A könyvet nemcsak a hallgatóknak ajánlják, hanem mindazoknak, akik az EU történetének, intézményeinek, működésének legfontosabb elemeit akarják megismerni. Az európai gazdaság térszerkezetének a késő középkor és a kora újkor idején történt átalakulásáról szól *Rácz Lajos* Az európai gazdaság-világ történeti földrajza című jegyzete. A szerző áttekinti az európai gazdaság-világ születését Németalföldtől a Hanzán és az itáliai városokon keresztül a nemzeti piacok kialakulásáig Franciaországban és a Britbirodalomban. *Garai László* idén megjelent munkája az Általános gazdaságpszichológia, amely többek között választ keres arra, hogy milyen az ember gazdaságpszichológiai természete. A növények növekedését és fejlődését mutatja be *Köves Erzsébet* és *Nagy Mária* Növényélettan című jegyzete, amely egyebek mellett kitér a növekedés és fejlődés szabályozására, a növényi hormonokra és a virágzás fiziológiájára. *Dr. Csányi László* és *dr. Rauscher Ádám* Általános kémia című munkájából megismerhető a kémia története, a vegyületek csoportosítása, az atom felépítése, a termo- és az elektrokémia területe. Megjelent az 1995-ben és 1996-ban tartott Szegedi Biblikus Konferencia anyaga *Benyik György* szerkesztésében A messiási kérdés, illetve Gyeremekségtörténet és mariológia címmel.

Kiadásra váró művek: *Ruszoly József* Alkotmánytörténet és hagyomány, *Margóczi Katalin* Természetvédelmi biológia, *Tóth I. János* Játékelmélet és társadalom, *Fekete Éva* A gerinces állatok egyedfejlődésének anatómiai alapjai, *Kukovecz György* (szerk.) A modern politikai gondolkodás kezdetei – eszmék és folyamatok, *Torquato Accetto* A tisztes színlelésről (fordította Vígh Éva), *Doró Gézáné* Corso teoretico-pratico di sintassi I-II., *Virágh János* Numerikus matematika, *Tar Ibolya* Latin metrika, *Tar Ibolya* (szerk.) Szöveggyűjtemény az Augustus-korhoz, *Tar Ibolya-Nagy Ilona-Nagyillés János* (szerk.) Cicerótól az élő latinig, *Kevei Ferenc-Kucsera Judit* Mikrobiológia I. Újra kiadják a már korábban öt kötetben megjelent Ikonológia és műértelmezés című mű első négy kötetét és egy hatodik részt „Silány időből az örökkévalóba" – az Isteni színjáték nyelvi és tipológiai szimbolizmusa címmel *Pál József* szerkesztésében.

H. Sz.